

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

תוכן

- א. מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים.....1
- ב. אין פוחתין את הנר מפני שהוא עושה כלי.....2
- ג. ואין עושיין פחמין ביום טוב.....3
- ד. מוחטין את הפתילה ... אין גודלין אותה לכתחלה ביום טוב ואין מהבהבין אותה באור ואין חותכין אותה לשנים להקל ממעכה ביד ושורה בשמן וחותרה באור כפי שתי נרות 4
- ה. אין שוברין את החרס ואין חותכין הנניר לצלות בו מליח.....5
- ו. ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת.....6
- ז. ואין מנהיגין את הבהמה במקל ביום טוב.....6
- ח. ואין גורפין תנור וכירים ... ואם אי אפשר לאפות אלא אם כן גורפו מותר.....7
- ט. ארקתא דפרת סמכין ... דצייריה מאתמול ... וקטמא שרי.....8

דף לב.

א. מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים

כבר התבאר במסכת שבת דף כט. שכלי שנשבר, בין בשבת ויו"ט ובין בחול¹, ושבריו אינם ראויים לשימוש כלשהו (ובכלל זה גם נעל אשר נתלש ממנה העקב או הסוליה²), הרי השברים הם מוקצה ואסור לטלטלם. ואם ראויים השברים לשימוש כלשהו בשבת ויו"ט, מותר לטלטלם גם אם אינו חושב להשתמש בהם עוד³, אלא אם כן הדרך להשליך שברים כאלה לאשפה, כי אז אף שעוד ראויים הם לשימוש, מוקצה הם⁴.

¹ שו"ע ונו"כ שח ו ז

² שער הציון שם ס"ק סג

³ ואינו דומה לצרורות ואבנים שהם מוקצה מחמת גופן, דאסורים בטלטול אפי' אם הם ראויים לאיזה שימוש, מכיון שלא באו מתורת כלי. מ"ב שם כה, לג.

⁴ מ"ב שם מה

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

לפיכך כלים מעץ⁵ או כל חומר דליק אחר שנשברו ואינם ראויין לשימוש כלשהו אין מסיקין בהן, שהרי אסורים בטלטול מפני שהם נולדו⁶, ואפילו אין מטלטלין כלל אלא שורפן במקומן שמונחין שם ג"כ אסור שמעשה ההדלקה שעושה בכלי שנדלק על ידו נחשב כטלטול⁷.

אך מותר להסיק בכלים שלמים, כשאין לו עצים לצורך תבשילו⁸ (שאל"כ עבר על כל תשחית). או בשברי כלים הראויים לשימוש. או בכלים שנשברו מבעוד יום על אף שאינם ראויים לשימוש, מכיון שכבר מבעוד יום עומדים הם להסקה שהרי אין להם שימוש מלבד זאת, וא"כ אינו נולד.

וכן הדין לגבי כלים חד פעמים משומשים שאין הדרך להשתמש בהם עוד, הרי הם מוקצה ואסורים בטלטול⁹, וכן שקית אריזה הנזרקה לאחר השימוש, או שקית חלב שרוקנה מן החלב שבה, אף על פי שנשאר דבוק בתוך השקית מן השומן של החלב, מכל מקום כיון שאין דרך בני אדם להשתמש בהם¹⁰, הרי הם אסורים בטלטול ואין להסיק בהם ביום טוב. אלא אם הם נחשבים לגרף של רעי במקומם.

שברי כלי שראויים לשימוש כלשהו, מותרים בטלטול, אף אם בעליהם השליך אותם לאשפה¹¹, או לרחוב, בשבת או ביו"ט עצמו. אבל אם בעליהם השליך אותם לפני כניסת השבת, אסורים הם בטלטול, אף אם עודם ראויים לשימוש.

כלי שלם, אף אם בעליו השליך אותו מבעוד יום לפח אשפה, או לרחוב, אינו נאסר בטלטול בשל כד¹².

ב. אין פוחתין את הנר מפני שהוא עושה כלי

אין פוחתין נר¹³ של חרס כשעודו רך, כלומר כדור של חרס שממעכים אותו ביד לעשות לו בית קבול, וביו"ט אין לעשות כן מפני שהוא מתקן כלי, וכן אסור ליטול מתוך הנר את המילוי שמניחים בתוך בית הקיבול בעודו רך

⁵ שו"ע ונו"כ תקא ו

⁶ דמעיקרא כלי והשתא שבר כלי. מ"ב שם כג

⁷ כ"כ במגן אברהם, ודבריו נובעין מחידושי רשב"א בשבת דף כ"ט, עיין שם. ומה שכתב המגן אברהם דמוקצה אסור להנות ממנו, כונתו גם כן באופן כזה שמדליק בידיים, וכן הסכים הגר"ז, עיין שם בסימן תק"ט ובית מאיר בסימן שי"ח סעיף א. ועיין רש"י בשבת קכ"ד ע"ב דיבור המתחיל, מסיקין, משמע קצת דכל שאינו מזוי המוקצה ממקומו אף שמדליקו בידיים לית לן בה, אכן מדרף כ"ח ע"ב בגמרא בענינא דקיפול משמע כרשב"א, וצריך עיון שער הציון שם ס"ק לא

⁸ מ"ב שם כח.

⁹ שלחן שלמה ה"ב סי' שח ס"ק לו ועיין שמירת שבת כהלכתה פרק ב הערה צו

¹⁰ שמירת שבת כהלכתה פרק כב אות נג

¹¹ שו"ע ונו"כ שם ז ומ"ב לב וע"ש בבה"ל ד"ה לאשפה

¹² מ"ב שם נא ובביה"ל ד"ה מבעו"י

¹³ שו"ע ונו"כ תקיד ז

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

כדי שלא יפלו הדפנות יחד, ואפילו כשמתייבש חרס הנר אין ליטול המילוי מוננו, מפני שהוא מתקן כלי¹⁴ שזהו גמר מלאכתו.

וכן אסור לכייר בפלסטלינה, בפימו, בחמר, בשעווה, בגבס וכיו"ב, וכן גם אסור לעקת גבס לתוך תבנית כלשהי¹⁵, שהרי הוא מתקן כלי בכך, (ומלבד זאת יש בזה איסור ממרח ולש) וחומרים אלה הם מוקצה ואסור לטלטלם.

יש אומרים¹⁶ שמטעם זה אין לנקב תפוח אדמה וכדו' ולהניח בו נר, ויש בו איסור של עשיית כלי שהוא תולדת בונה השייך אף באוכלין, ויש המתירים¹⁷ זאת שכיון שאין עושה אלא נקב אין בזה משום בונה.

וכן שני כלים שהן מחוברים יחד בתחלת עשייתן¹⁸, כמו שדרך לעשות שתי כוסות או שתי נרות דבוקין זה בזה, אין פוחתין אותם לשנים ביום טוב מפני שהוא מתקן כלי. אבל אם לא נדבקו בתחלת עשייתן, רק אח"כ נדבקו ממילא דרך עראי, מותר לפוחתן אפילו בשבת, שאין כאן תיקון כלי, כיון שכבר היו מפורדין לאחר גמר מלאכתן.

ומטעם זה¹⁹ מותר להפריד בין שני גביעי לְבָן המחוברים יחדיו²⁰, ובלבד שיקפיד שלא יקרע אותיות או ציורים.

ג. ואין עושים פחמין ביום טוב

אין עושים²¹ פחמין כלומר ליטול עצים ולהבעירן עד שיעשו פחמין²², ואפילו רוצה להסיקן תחת תבשילו ביום טוב מפני שהוא מתקן כלי שהרי הן ראויים לצורפי זהב ועוד שהוא מכבה שבעשיית הפחם נכבה האש

ודווקא עשיית פחמין, אבל להבעיר פחמין עונגין²³, או להבעיר עצים לא למטרת הפיכתם לפחמין אלא שירפו עד שיכלו וייעשו אפר, פשיטא שמוותר.

¹⁴ מ"ב שם לו

¹⁵ פשוט וכ"כ שמירת שבת כהלכתה פרק מז אות יג

¹⁶ שו"ת ערוגת הבושם האו"ח סי' ק"ע

¹⁷ שו"ת יגל יעקב האו"ח סי' מ"ט – נ"א

¹⁸ מ"ב שם לו

¹⁹ שמירת שבת כהלכתה פרק ט אות יא

²⁰ שהרי הגביעים הנם שני כלים גמורים וניכרים ומופרדים כל אחד לעצמו, ומחוברים למעלה רק כדי שיהיה קל לאחסן ולמכור אותם. שולחן שלמה שיד יג ג (עמ' רה), שמירת שבת כהלכתה פרק ט אות יא

²¹ שו"ע ונו"כ תקב א

²² ערוך השולחן שם ה

²³ ערוה"ש שם

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדף היומי

מסכת ביצה

דף לב:

ד. מוחטין את הפתילה... אין גודלין אותה לכתחלה ביום טוב ואין מהבהבין אותה באור ואין חותכין אותה לשנים להקל ממעכה ביד ושורה בשמן וחותכה באור בפי שתי נרות

אסור להתוך²⁴ ביום טוב את הפתילה של מנורת נפט וכדו' כדי ליישר אותה, וכן אין להתוך ראש פתילה של נר כדי להסיר ממנה את הפחם השרוף, כי תיקון זה נעשה בפתילה עצמה, והרי זה תיקון כלי²⁵.

אבל מותר להסיר את הפחם שנתהווה בפתילה לפני שידליקנה, כי הפחם כבר אינו נחשב לחלק מן הפתילה²⁶. אבל לאחר שידליקנה אסור, משום שמכבה על ידי כך את הפחם²⁷. ויש מתירים²⁸ אפילו אחר שידליקנה²⁹. והמנהג כדעת האוסרים.

פתילה בנר שמן שאינה ראויה עוד לשימוש, מותר להוציאה ביום טוב ולהחליפה בחדשה³⁰. אבל אסור להכין פתילה מצמר גפן וכדו' ביום טוב³¹, אסור להסיר את הסיבים³² מן הפתילה החדשה כדי שהאור ידלק יפה יותר,

²⁴ שו"ע ונו"כ תקיד י

²⁵ מ"ב שם מז

²⁶ ואין במלטול הפחם משום מלטול מוקצה, כיון דהוה לצורך או"נ שהתירוועיין חזו"א סי' מז ס"ק טו ו - כא.

²⁷ אנו במדינתנו נהגו להחמיר בין בנר של שמן ובין בנר של שעוה וחלב שלא למחוט כל עיקר אפילו פחם בין ביד בין בכלי ואין היתר אלא לנפיץ הפחם באצבעו שאינו מכבהו בידיים ואצ"ל שמותר להטות באצבעו את ראש הפתילה כדי שתדלק יפה. מ"ב שם מז

²⁸ דעת המחבר שם

²⁹ ואף על פי שהפחם מפילו לארץ והוא כבה מותר, כמו שמותר להדליק הנר להשתמש לאורו כך מותר לכבות מה שמונע ההדלקה. ועיין במגן אברהם שכתב, ואפשר דלכבות בידיים אסור, ורוצה לומר, דכונת הרא"ש הוא רק משום שמתכבה ממילא בהמשך הזמן, ואף דגם זה אסור להרא"ש, אפשר דבזה לא החמירו הואיל ואינו מתכוין לכך, וואפילו אם נאמר דהוא פסיק רישא, מכל מקום הלא הוא פסיק רישא דלא ניהא, וגם כיבוי הוא מלאכה שאין צריכה לגופה, לא גזרו בזה רבנן, וכן משמע מלבוש דעיקר ההיתר הוא משום שאינו מכוון לכיבוי. שער הציון שם ס"ק נו

³⁰ שמירת שבת כהלכתה פרק יג אות כב

³¹ שו"ע ונו"כ שם ט ומ"ב מב

³² מ"ב שם מג

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אם הפתילה³³ אינה קשה כל צרכה מותר למעכה בידו כדי להקשותה מפני שהוא תיקון בלאחר יד.

מותר לשרותה בשמן קודם שיניחנה בנר³⁴. אבל אסור להבהב (פירוש לחרוך) אותה באור כדי שתאחוז בה האור יפה, מפני שהוא כמתקן כלי.

אסור לחתוך פתילה בין בכלי בין בידו³⁵ כדי לקצרה, או לעשותה לשתי פתילות³⁶.

אולם אם רוצה לחלקה לשתי פתילות נותן שתי ראשיה בפי שתי נרות ומדליקה באמצע שאז אין ניכר שמתכוין לתקן כלי, אלא להדלקה בעלמא. במה דברים אמורים כשצריך שתי הנרות להאיר, או לכבוד יום טוב. אבל אם אינו צריך אלא לאחת מהן ואינו מדליק השנית אלא כדי לקצר הפתילה של הראשונה הרי זה אסור.

ביום טוב³⁷ מותר לתחוב פתילה חד פעמית לתוך מכסה שעם (פתיל צף) כדי להדליק בה, ויש להקפיד שמכסה השעם יהא מנוקב מערב יום טוב, כי ביום טוב אסור לנקבו או להרחיבו.

אין להכניס פתילה חדשה לתוך מגורת נפט או פתילית נפט ביום טוב, מכיון שיש בכך משום תיקון כלי³⁸.

וכן אסור לקצץ ביום טוב את הקצה הסתום של סיגר, שכן יש בזה משום תיקון כלי³⁹.

ה. אין שוברין את החרס ואין חותכין הנייר לצלות בו מליח

הצולה דגים⁴⁰ או כל מאכל אחר על גבי רשת הרי זה לא יחתוך חתיכת נייר כדי לשרותה במים וליתנה תחת הדג ע"ג הרשת כדי שלא ישרף הדג, וכן לא יחתוך נייר אפיה או נייר כסף לתת מאכל בתוכו. וכן לא ישבור חתיכת חרס כדי ליתנה תחת הדג, לפי שכל שהוא עושה ומתקן דבר הראוי

³³ שו"ע ונו"כ שם

³⁴ רק שיזהר מלשרותה בשמן שבנר דולק שהרי ממעט מעט שמן מהנר והרי זה כמכבה. רמ"א שם ומ"ב שם מו

³⁵ כ"כ בשו"ע הגר"ז שם יש ועיין בבה"ל שם ח ד"ה אין שהסתפק להתיר ביד דהוא תיקון בלאח"י

³⁶ שו"ע ונו"כ שם ח

³⁷ שמירת שבת כהלכתה פרק יג אות כד

³⁸ שם אות כה

³⁹ קצשו"ע סי' צח סעי' לב, וע"ש במנחת יום טוב ס"ק קכ.

⁴⁰ שו"ע ונו"כ תקח א

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

להשתמש בו, אפילו שהשימוש אינו אלא חד פעמי⁴¹, הרי זה כמתקן כלי ביום טוב.

ומטעם זה אסור לכונן את הפעמון של שעון מעורר מכני בשבת או ביום טוב, על אף שאינו אלא חד פעמי, שהרי הוא כמתקן כלי ומכשירו למלאכה⁴².

ו. ואין סומכין את הקדרה בבקעת וכן בדלת

כבר התבאר במסכת שבת דף קכד. שגזרי עצים, מכיון שהם עומדים להסקה, ללא כל הכנה מוקדמת, אינם נחשבים לכלי, ולכן בשבת הם מוקצה, וביו"ט מותר לטלטלם לצורך הסקה בלבד⁴³, ולא לכל צורך אחר, כגון כמשקולת על ניירות שלא יעופו, או כמעצור לדלת שלא תסגור. ובשעת הדחק יש להקל בבקעת יבשה⁴⁴, גם לצורך דבר אחר.

אבל⁴⁵ נרות שעוה ונפט, מכיון שמתחילתם הם נוצרו במיוחד להדלקה, מותר לטלטלם בכל אופן.

וכן גפרור אף כי אסור להבעיר אש חדשה ביום טוב, ובכלל זה אף שפשוף הגפרור, מקום נוהגים לטלטל גפרורים ביום טוב כל עוד שאפשר להשתמש בהם, להעביר אש מאש אחרת.

ז. ואין מנהיגין את הבהמה במקל ביום טוב

⁴¹ שמירת שבת כהלכתה פרק כח הערה סה

⁴² שמירת שבת כהלכתה פרק כח אות ל

⁴³ שו"ע ונו"כ תקב ג

⁴⁴ מ"ב שם כא. ועיין שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן תקכב סעיף ד וז"ל "ואפילו הזמין המקל מערב יום טוב ויחדו לכך, שאין כאן איסור לא משום הוצאה ולא משום טלטול עצים". וכן בשער הציון שם ס"ק י וז"ל "דאי לאו הכי המקל מוקצה, דלא נתנו עצים אלא להסקה". משמע שאם לא הזמין אסור לטלטל, וע"כ שלא התירו אלא לטלטל לצורך הסקה ולא לטלטל אחר ועיין שמירת שבת כהלכתה פרק כא הערה כ שהאריך בזה וז"ל שם "ועיין בחי' הרשב"א בביצה לג. ד"ה אין סומכין, דה"ק לא התירו חכמים אלא להסקה, דמדינא אסורים הם בטלטול, בין בשבת ובין ביום טוב, שאין להם תואר כלי וכצדירות הן... אלא שחכמים התירו לטלטלם להסקה לצורך או"ט ולהסקה בלבד נתנום, כלומר להסקה התירום ולא לדבר אחר, עכ"ל. וכן מוכח לשון הרמב"ם, פ"ד מה' יום טוב הי"א, ואין סומכין... שלא התירו לטלטל עצים ביום טוב אלא להסקה בלבד. ועיין מאורי אש דף לד (מובא בשולחן שלמה יום טוב עיונים סי' טז, וע"ש סוף הסימן בדעת הר"ן) שג"כ מקשה כן, והוא כתב שם, דטעמא דלא חשיב בקעת כלי, הוא כמבואר ברשב"א הנ"ל, וגם מסתבר, משום דלא חל שם כלי כי אם על דבר שראוי להשתמש בו פעמים הרבה, או אפי' רק פעם אחת, מ"מ בעינן לכה"פ שישאר הכלי קיים גם לאחר שכבר גמר שימושו בו, משא"כ בקעת, דתשמישו היינו שריפתו וביעורו, לא חשיב כלי כיון דעיקר הנאתו הוא מהכליון, ע"ש ועוד שמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, דמ"ש דלא ניתנו עצים אלא להסקה, היינו רק שאסורים בשימוש ולא בטלטול אולם ברשב"א הנ"ל מבואר שם במקצת דבריו דאסור גם בטלטול, ומפורש כן להדיא בשו"ע הרב סי' תקב סע' ה. ועיין או"ש פ"א מה' יום טוב הי"ג, וראה במאורי אש פרק ב, עכ"ד".

⁴⁵ שמירת שבת כהלכתה פרק כא אות ה - ו

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אין מנהיגין⁴⁶ את הבהמה במקל, אפילו במקום בו יש עירוב, אם רבים מצויים שם ואפילו הזמין המקל מערב יום טוב וייחדו לכך, שאין כאן איסור לא משום הוצאה ולא משום טלטול עצים, מכל מקום אסור מפני מראית העין שנראה כמוליכה למקום רחוק למוכרה שם, שהוא צריך להנהיגה הרבה ולכך הוא מנהיגה במקל.

ח. ואין גורפין תנור וכירים... ואם אי אפשר לאפות אלא אם כן גורפו מותר

תנורים⁴⁷ שבימי חכמי הש"ס שפתח התנור למעלה והיו מדבקין הפת בתוך התנור סביבות דפנותיו והעצים והאש בתחתית התנור ולא היו צריכים כלל לגרוף את התנור, אם נפל לתוכו מטיח הטיט שבדפנותיו ויש בטיח זה כדי לחרך את הפת, מותר לגרפו מן התנור שלצורך תיקון אוכל נפש התירו לטלטל מוקצה⁴⁸, אבל אם אפשר לאפות בתנור בענין שלא יתחרך הפת אסור לגרפו מפני שהוא מטלטלו שלא לצורך אוכל נפש.

וכן אם נפל מערב יום טוב וידע בו והיה לו שהות לתקנו או לגרפו, ושכח או עבר ולא תקנו אסור לגרפו ביום טוב, מפני שהוא כמתקן כלי והרי זה כמכשירי אוכל נפש שהיה אפשר לו לעשותן מערב יום טוב, שאסור לעשותן ביום טוב.

אבל מותר להשכיב האש והאפר החם שבשולי התנור, כדי שלא יגעו בפת כלל, אף על פי שהוא בענין שאף אם היו נוגעין בו מעט לא היה מתחרך, לפי שהאש והאפר החם אינן מוקצין כלל ביום טוב.

אולם בגריל פחמים שלנו (מנגל) שלנו שאי אפשר לאפות או לצלות בהם בלא גריפה, מותר לגרוף את האפר והגחלים מצד לצד כדי שלא יחרך וישרף המאכל, ואף על פי שהוא מכבה, מכל מקום כיון שאי אפשר לאפות או לצלות בלא כיבוי, הרי כיבוי זה צורך אוכל נפש ומותר, כמו שמותר להבעיר לצורך אוכל נפש.

⁴⁶ שו"ע ונו"כ תקבב ד

⁴⁷ שו"ע ונו"כ תקנ ד במ"ב ובה"ל שם

⁴⁸ והוא מוקצה שהרי אינו ראוי לכלום ביום טוב

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אבל אם אפשר לצלות בלא כיבוי, אסור לגרוף אפילו אם הוא חושש שלא יגעו הגחלים במאכל ויחרך מקצת⁴⁹, לפי שבגריפה זו הוא מכבה מקצת הגחלים, ואף על פי שכיבוי זה יש בו צורך יום טוב קצת, מכל מקום כיון שאינו לצורך אוכל נפש, אסור לעשותו ביום טוב ואין אומרים מתוך שהותרה מלאכה זו לצורך אוכל נפש הותרה אפילו שלא לצורך אוכל נפש כיון שאין המלאכה נעשית בגוף האוכל נפש עצמו.

וכן מותר⁵⁰ להנמיך ביום טוב את הלהבה של כירי גז או פתיליה כאשר אין לו אלא אש אחת ואינו יכול להדליק להבה אחרת שהיא קטנה מזו הבווערת, וגם אינו רוצה להסיר את הקדירה לגמרי מן האש משום שהוא רוצה לשמור על חום התבשיל, והוא חושש שהתבשיל שעל הלהבה יקדח ויתקלקל, או חושש שהמים יתאדו.

אבל אסור להנמיך את הלהבה כדי למנוע שהאוכל יתחרך במקצת או שהקדירה תפוייח, ועל אחת כמה וכמה שאסור לעשות כן אם כוונתו בהקטנת הלהבה היא רק כדי למנוע הפסד ממון.

אולם אין להקטין את החום שבפלטה או בכיריים חשמליות או בתנור החשמלי, גם אם כוונתו שהתבשיל שעליו לא יקדח, מכיון שפעולה זו גורמת, בדרך כלל, לכיבוי של חוט מלובן ולפעמים גם להבערתו של חוט חשמלי אחר,

מותר לכתחילה להגדיל את הלהבה כדי לבשל עליה, גם אם אחר כך יצטרך להקטין אותה כדי שלא יקדח תבשילו, שלא יתאדו המים או שלא יתפוצץ סיר הלחץ.

ט. ארקתא דפרת סמכינן ... דצייריה מאתמול ... וקטמא

שרי

למרות שלישת אוכלין ביום טוב לשם אכילתם בו ביום מותרת בכל אופן בדברים שאינם אוכלין, יש משום איסור לישה כגון השופך מים על גבי עפר או מלט, או המערב אותם במים, ולישה כזאת אסורה בין בשבת ובין ביום טוב. וכל זה בלישה שיכל לעשותה בערב יום טוב. אך לישה שצריך לעשותה ביום טוב מותרת.

ולפיכך מותר לנקות כלים בעזרת תערובת של חול לניקוי ומים שהרי א"א להכין מבעו"י חול מעורב במים.

⁴⁹ אך שמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, דדוקא בכה"ג שלא יהיה התבשיל כ"כ נאה הוא דהשיב כאינו שוה לכל נפש. אבל אם החלק שנהרך קצת לא יהיה טוב כל כך למאכל – שפיר חשיב לצורך או"נ ושרי לכבות, שהרי ממש אוכלו, ועדיף טפי ממכשירין. שמירת שבת כהלכתה פרק יג הערה נה

⁵⁰ שמירת שבת כהלכתה פרק יג אות י

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>